

Аверкина М.Ф.

д.е.н., професор кафедри економіко-математичного моделювання та
інформаційних технологій
Національний університет «Острозька академія»

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНИХ МІСЬКИХ ПРОЦЕСІВ

Стрімкі урбанізаційні процеси впливають на забезпечення стійкого розвитку міст та агломерацій. Це знайшло своє відображення у нераціональному використанні соціо-еколого-економічних ресурсів, неконтрольованій експлуатації невідновлювальних та обмежено відновлювальних природних міських ресурсів, незадовільному екологічному становищі, негативних економічних та соціальних тенденціях, неефективних логістичних зв'язках між міськими агломераціями. Означені виклики формують необхідність усунення таких негативних тенденцій з використанням відповідного методологічного базису.

Варто відзначити, що праці провідних вітчизняних вчених звернені на використання кількісних та якісних підходів до вирішення соціо-еколого-економічних проблем. На думку автора, формування методологічного базису дослідження сучасних міських процесів повинна базуватися на поєднанні використання кількісних та якісних методів дослідження.

Так, якщо розглядати місто як логістичну систему вхідних та вихідних потоків, зумовлених використанням соціо-еколого-економічних ресурсів, а також наявність внутрішнього та зовнішнього середовищ, у яких розгортаються основні етапи логістичного процесу «виробництво–розподіл–обмін–споживання», то необхідно оцінити означені процеси з точки зору рівня забезпечення стійкого розвитку міста з використанням кількісних методів дослідження.

До таких методів віднесемо:

1. Метод стандартизації – для приведення показників, які дають змогу характеризувати рівень раціонального використання та відтворення соціо-еколого-економічних ресурсів, стан соціо-еколого-економічної безпеки та логістизації розвитку міста;
2. Метод продукування максимуму ентропій – для оцінювання рівня стійкого розвитку міста, що детерміноване зумовленістю раціонального використання та відтворення соціо-еколого-економічних ресурсів, соціо-еколого-економічної безпеки й визначається показниками стану.

3. Метод інтегральних показників. Формування інтегральних показників – це розгляд нормованого простору індикаторів. Кожен із окремих індикаторів формує деякий вектор, що визначає конкретну точку цього простору. Евклідову норму цього вектора (довжину) можна вважати інтегральним індикатором. Відтак, на ґрунті індикаторів використання соціальних, екологічних, економічних ресурсів, відтворення соціальних, екологічних, економічних ресурсів, соціальної, економічної, екологічної безпеки, оптимальності, інтенсивності, навантаженості й екологічності сформуємо інтегральні показники використання соціо-еколого-економічних ресурсів, інтегральний показник відтворення соціо-еколого-економічних ресурсів, інтегральний показник соціо-еколого-економічної безпеки й інтегральний показник логістизації.

4. Графічний метод, який використовується для наочної візуалізації даних за допомогою графічних символів, рисунків, які умовно виражають числові показники стійкого розвитку та його забезпечення.

5. Метод порівняння уможливорює встановлення того загального, що притаманне декільком об'єктам аналітичного дослідження, а виявлення загального, повторюваного в соціальних, екологічних та економічних явищах є кроком на шляху до пізнання закономірностей забезпечення стійкого розвитку міст та агломерацій.

Оскільки процеси, які протікають в місті впливають на задоволення потреб його жителів, то для оцінювання впливу зворотних зв'язків варто послуговуватися якісними методами дослідження.

До таких методів відносять:

1. Case study, тобто як і в будь-якому якісному описовому дослідженні, дослідник зазвичай починає своє навчання з однієї або декількох попередніх тем, запитань або проблем, які ведуть збір емпіричних даних. Однак під час навчання часто виникають нові питання. Це можуть бути несподівані закономірності дій або мовні практики, які стають очевидними лише в ході дослідження. Також власний інтерес дослідника може змінюватися в ході проведення дослідження. У дослідженні вигідно, якщо дизайн дослідження досить гнучкий, щоб дозволити переорієнтувати сам випадок, збір матеріалів та їх аналіз, а також керівні питання дослідження проблем забезпечення розвитку міст на засадах стійкості.

2. Етнографічні дослідження дозволяють досліднику за визначений проміжок часу описати поведінку жителів міста, зробити адекватні висновки для усунення та

нейтралізації негативних впливів на забезпечення стійкого розвитку міста.

3. Глибинні інтерв'ю варто використовувати в ході дослідження, оскільки під час його проведення дослідник може виявити приховані або непередбачувані аспекти, процеси, які впливають на розвиток міста.

Отже, дослідження сучасних міських процесів таких як раціональне використання та відтворення соціо-еколого-економічних ресурсів, досягнення соціо-еколого-економічної безпеки, підвищення рівня логістизації повинне базуватися на використанні кількісних та якісних методів дослідження. Їх поєднання сприятиме отриманню результуючих та первинних даних, на ґрунті яких органи місцевого самоврядування зможуть приймати рішення в ході вирішення проблем з одного боку, а з іншого – забезпечуватиметься зворотний зв'язок жителів міста з органами місцевого самоврядування. Використання таких підходів також слугуватиме базисом для формування й впровадження системи підтримки прийняття рішень для організації, координації логістичних потоків у містах та між ними, що дозволить перейти містам на модель стійкого розвитку.

Буряченко А.Є.,

д. е. н., професор кафедри фінансів

ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ МІСТА

Збільшення залучення інвестицій, особливо іноземних, – це пріоритетне завдання місцевого самоврядування м. Києва, яке є обов'язковою умовою для забезпечення розвитку економіки міста. Тому одне з головних завдань місцевої влади – це формування позитивного іміджу, створення сприятливого інвестиційного клімату та надання інвесторам відповідних можливостей до співпраці.

Як відомо, мотиви, за якими компанії приймають рішення про здійснення своєї діяльності (перш за все - інвестиційної) в тій або іншій країні, дуже вирізняються та умовно діляться на дві великі групи: сприяння реалізації вже виготовленої продукції